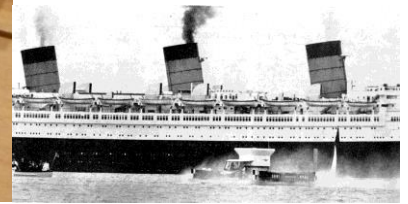

Luftkuddefarkosten SR-N1

Båtar och vingar hade förebilder i naturen, även om ingenjörskonsten sent lärde oss förstå hur skrov och vingar ska utformas för att ge optimalt resultat med minsta kraftansträngning.

Men luftkuddetekniken hade ingen bakgrund i människors erfarenheter utan var en ren uppfinning som den engelske ingenjören Christopher Cockerell gjorde på 1950-talet när han försökte ta sig förbi de två naturkrafter som hindrar ett båtskrovs framfart – vågmotståndet och ytfriktionen.

Cockerells uppfinning var metoden att föra in ett tunt skikt av luft mellan vatten (eller mark) och skrov för en farkost att glida på. Det tog tre år av experiment att få fram den farkost som han med sin hustru kallade "Hovercraft" och fick patent på 1958. Genom samarbete med flygmaskinstillverkaren Saunders Roe var den första prototypen *SR-N1* klar på våren 1959 och kunde senare under sommaren bland annat göra en spektakulär tur över Engelska kanalen. Den lilla bilden visar ett möte på Solent med Cunards *Queen Mary*.

Luftkuddetekniken fick snabbt såväl militär som civil betydelse. I Sverige blev den bland annat viktig för transporter och räddningsuppdrag över opålitliga skärgårdsisar.

Museets modell är egentligen en leksak från engelska Dinky Toys, men ett bra exempel på hur kunskaper om modern teknik snabbt kan spridas till ett uppväxande släkte. Den mindre modellen är också en leksak, denna från firman Matchbox. Den visar hur hovercraften utvecklades på bara fem år. Saunders Roe *SR-N6* presenterades 1965 och blev den första hovercraften som fick spridning över hela världen, även i Skandinavien, som passagerarfarkost. Längd: 18 meter, bredd: 8 meter, displacement: 11 ton. Den kunde ta 58 passagerare eller 6 ton last och nå 50 knops hastighet med ett maskineri på 1000 hästkrafter.

Leksaksmodellen var populär och hölls i produktion av Matchbox under en period av 20 år.

The Story of Hovercraft är en skrift som utgavs av British Petroleum omkring 1964 och på 86 sidor ingående beskriver luftkuddetekniken, dess utveckling och framtidsmöjligheter.